

Oponentský posudok na habilitačnú prácu

PhDr. Hany Urbancovej, DrSc.: *Vybrané kapitoly z dejín slovenskej etnomuzikológie.*

Bratislava : Ústav hudobnej vedy SAV 2016, 170 str.

Hana Urbancová je výraznou predstaviteľkou strednej generácie etnomuzikológov na Slovensku, nadväzujúc na dielo takých bádateľov v oblasti tradičnej hudby, ako O. Elschek, A. Elscheková, S. Burlasová ai. Systematicky sa venuje historickému štúdiu i recentným výskumom jednotlivých piesňových žánrov tradičnej ľudovej hudobnej kultúry (napr. trávnicie, jánske piesne, piesne s mariánskou tematikou¹ ai.) a výsledky bádania publikuje v početných štúdiách a v samostatných monografiách. H. Urbancová spracovala a publikovala cennú zbierku vianočných piesní A. Kmeťa² a podieľala sa na kritickom vydaní nahrávok slovenských a moravských piesní L. Janáčka, F. Kyselkovej a H. Bíma.³ Bádateľský záujem venuje tiež problematike teoretických konceptov etnomuzikológie, ako aj vzťahu tradičnej ľudovej a artificijálnej hudby. Popri bádateľskej a organizačno-riadiacej práci vo funkcii riaditeľky Ústavu hudobnej vedy SAV od roku 2010 externe prednáša - etnomuzikológiu na Filozofickej fakulte UK a na Hudobnej a tanečnej fakulte VŠMU.

Neodmysliteľnou súčasťou poznania problematiky akejkoľvek vednej disciplíny je znalosť jej dejín - konceptov, používaných metodologických nástrojov, výskumného záberu a to všetko v kontexte súdobých politicko-spoločenských limitov. Blízka vedná disciplína - etnografia - má takto poňaté vynikajúce práce o jej dejinách na Slovensku z pera menovkyne - dr. Viery Urbancovej.⁴ Ostatne, H. Urbancová sa na tieto práce odvoláva. Nuž a pre dejiny svojím spôsobom ešte bližšej disciplíny - slovesnej folkloristiky platí konštatovanie, že síce máme k dispozícii početné čiastkové príspevky, no nemáme komplexnú prácu o dejinách folkloristiky na Slovensku.

Jedným z ďalších – a zároveň konštatujem – kvalitných rozsiahlejších príspevkov je predložená práca. Na problematiku dejín etnomuzikológie je totiž zameraná autorkina publikácia, ktorú predkladá na habilitačné konanie. Publikácia sumarizuje autorkine poznatky

---

¹ URBANCOVÁ, H.: *Trávnicie - lúčne piesne na Slovensku - ku genéze, štruktúre a premenám piesňového žánru*. Bratislava 2005; Tá istá: *Mariánske legendy v ľudovom speve - príspevok k typológii variačného procesu*. Bratislava 2007; Tá istá: *Jánske piesne na Slovensku - štruktúra, funkcia, kontext*. Bratislava 2010.

² URBANCOVÁ, H. (ed.): *Andrej Kmeť - Prostonárodné vianočné piesne*. Bratislava 2007.

³ URBANCOVÁ, H. et Procházková, J. - Lukáčová, A. - Uhlíková, L.: *Vzaty do fonografu*. Brno 2012.

⁴ URBANCOVÁ, V.: *Počiatky slovenskej etnografie*. Bratislava 1970; Tá istá: *Slovenská etnografia v 19. storočí - vývoj názorov na slovenský ľud*. Martin 1987.

z jej vlastného výskumu, ktoré publikovala v čiastkových štúdiách, pričom do predloženej publikácie ich rozšírila a obohatila o aktuálne zistenia. Ako názov publikácie napovedá, práca si nekladie za cieľ podať komplexný výklad dejín etnomuzikológie na Slovensku či ani slovenskej etnomuzikológie. Konceptia, ktorú autorka zvolila, je však naplnená obsahovo koncíznym a čitateľsky hutným textom. „Nasvietenie“ dejín slovenskej etnomuzikológie prostredníctvom konceptov: interdisciplinarita, etnicita, tvorivá osobnosť a gender/rod predstavuje v podaní H. Urbancovej generačne nový a tvorivý počín. V jednotlivých kapitolách práce sumarizuje doterajšie bádanie doplnené vlastnými zisteniami, no práve tým, že ich „premieta“ cez optiku uvedených konceptov, poukazuje na dobové bádateľské kontexty – či už na rovine jednotlivých osobností alebo inštitúcií. Publikácia presvedčivo pomenúva a ilustruje, ako sa vyvíjala metodológia terénneho výskumu, ako vznikali pramenné zbierky a aké teoretické prístupy sa v slovenskej etnomuzikológii uplatňovali.

Keďže na Katedre etnológie a muzeológie FiF UK už niekoľko rokov vedieme s kolegyňou, prof. Botikovou, kurz Dejiny etnológie, privítala som túto publikáciu aj ako výborný učebný text.

Predložená práca je vybavená tiež kvalitnými prílohami. K predloženej práci mám len dve celkom drobné formálne pripomienky: autorka na s. 131 uvádza, že Július Batel' uverejnil príspevok o speváčke zo Žibritoviec; pravdepodobne ide o preklep – je to lokalita Žemberovce alebo Žibritov (s väčšou pravdepodobnosťou Žemberovce, kde Batel'ovci pôsobili ako učitelia) a na s. 165 je uvedená ako editorka M. Slabinská – má byť: Sklabinská.

Na záver veľmi rada konštatujem, že predložená habilitačná práca spĺňa všetky kritériá kladené na takýto typ práce a po úspešnej obhajobe a prednáške odporúčam udeliť PhDr. Hane Urbancovej, DrSc. titul **d o c e n t k a v o d b o r e m u z i k o l ó g i a**.